

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

7 Vtrùm sit orandum pro omnibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Quartò, quia est mediator omnium: nam omnes, quantum ex parte ipsius, reconciliant, & pro omnibus satisfecit. Sed hæc tres posteriores causas pendunt ex prima.

Sancti, mediatores secundarij. Sancti dumtaxat sunt *mediatores secundarij*; quia nec ex proprijs reconciliant nos Deo: (non enim ex iis quæ à seipsis habent, sed ex iis quæ per indebitam gratiam acceperunt) neque omnes reconciliant; neque per modum solutionis, sed deprecationis. Rectè tamen dicuntur *mediatores*, quia verè intercedunt pro nobis deprecando, & diuina munera nobis impetrando. Sicut Moyses dicitur sequester & medius inter Deum & populum, Deuteron. 5. quia pro populo ad Deum locutus est, & pactum Dei ad populum detulit. Sic Cyrillus Apostolos & Prophetas vocat *mediatores* lib. 1. 2. Theauri cap. 10. quicumque enim interuenit inter duos vt alter alteri reconcilietur, vel aliquid alteri ab altero impetretur, vel vt pactum inter eos ineatur, rectè dicitur mediator inter illos.

35 Non obcurari officium mediatoris, sed illustrari. Neque hæc intercessio villo modo obscurat officium mediatoris Christi. Primò, Quia Angeli intercedunt pro nobis orando; imò etiam homines viuunt, vt ex Scriptura constat; & tamen hæc intercessio non obscurat illud. Secundò, Quia Sancti adhibentur vt comprecatores, nimirum vt suas orationes nostris iungant: quod non potest villo modo iniuriam Christi cedere. Tertiò, Quia omnem vim interueniendi & impetrandi, quam habent, acceperunt ex meritis Christi, eiusque intercessione. vnde potius ad honorem ipsius cedit, quòd possint esse secundarij mediatores; sicut ad honorem primæ causæ cedit, quòd creaturæ sint causæ secundæ: nam ita efficax est Christi mediatio, vt non tantum reconciliet, sed etiam reconciliatores sub se, qui virtute ab ipso accepta reconcilient, efficiat. in omni enim reconciliatione operatur Christi meritum vt prima causa moralis, sicut Deus in omni operatione creaturæ naturalis, quod valdè norandum est contra hæreticos. Decet id etiam ordinem diuinæ sapientiæ, quæ inferiora per media disponit, & ad perfectionem perducit, vide D. Thomam art. 111.

36 Petes, Quibus meritis nituntur Sancti pro nobis orantes, seu per quæ merita orant?

Quibus meritis nituntur. Respondeo, Principaliter per merita Christi: quidquid enim nobis datur, principaliter datur propter merita Christi, vt colligitur ex cap. 1. ad Ephes. *Qui benedixit nos omni benedictione spirituali in celestibus in Christo.* Secundariò etiam per merita sua. etsi enim ex condigno compensata sunt, ita vt nihil illis debeatur ex iustitia; tamen ex amicitia multa eis deberi possunt, vt patet exemplis humanis. Itaque hæc merita sunt ratio secundaria beneficiorum Dei: nam Deus applicat se ad benefaciendum nobis propter merita Christi, orationibus Sanctorum inductus. etsi enim Christi merita semper sint ratio principalis ob quæ Deus sua beneficia confert; tamen merita & preces Sanctorum sunt causa cur Deus hinc & nunc se applicet & determinet ad hæc vel illa beneficia danda ob Christi merita. Vnde etià Sancti veteris Testamenti solent orare per merita Abraham, Isaac, Iacob, David, &c. Exod. 32. *Recordare Domine Abraham, Isaac, & Iacob seruatorum tuorum.* Dan. 3. *Ne auferas misericordiam tuam à nobis propter Abraham dilectum tuum, & Isaac seruum tuum, &*

Merita Sanctorum sunt ratio secundaria.

Israel sanctum tuum. Psal. 131. *Memento Domine David, &c.* nempe vt propter hæc Deus hinc & nunc se ad benefaciendum inclinaret. Sancti tamen in veteri Testamento inuocari non solebant vt in nouo; quia nondum erant in gloria vt possent nostras preces cognoscere; sicut neque illi qui in purgatorio; quos ob hanc causam non solemus inuocare; vt colligitur ex D. Thoma art. 4. ad 3.

Obicitur Tertio, Qui confugit ad Sanctos, videtur diffidere de Dei benignitate & Christi meritis: ergo.

Respondeo, Minimè diffidere; sicut neque diffidit, qui hominis mortalis preces flagitat; nec Angeli diffidunt, quando pro nobis orant. etsi enim sciamus Deum per se esse propensissimum ad benefaciendum, & Christi merita esse sufficientissima; tamen iudicamus nos indignos qui soli coram tanta maiestate compareamus; & non satis dispositos ad beneficia illius excipienda. vnde confugimus ad Sanctos vt nos veluti comitentur, nostrisque precibus suas iungant. qua in re primò, Honoramus Sanctos. Secundò, Reueremur Dei maiestatem. Tertiò, Illa submissione nos disponimus ad facilius impetrandum. Etsi enim Deus sit benignissimus, & Christi merita abundantissima, vt dictum est; tamen vult suam maiestatem & beneficia agnosci, nos ad ea disponi, & suos amicos honorari. vnde etiam vult vt ipsum oremus tum per nos, tum per alios, & maxime per Sanctos; idque vt ipsos honoret, & ostendat quantum eos faciat. Ex quo fit, vt per diuersos Sanctos, ad illorum inuocationem, diuersa miracula operetur; & beneficia diuersa conferat. Simile cernimus in rebus humanis. gratissimum enim est etiam clementissimis Principibus, vt Rei, quibus parati sunt indulgere, vtantur interuentu eorum, qui ipsis sunt charissimi; & sæpè non aliter volunt ignoscere; & per diuersos diuersa concedunt.

37 Obiectio 3.

Resp.

Cur Deus velit nos vti Sanctorum iustis fragis.

DUBITATIO VII.

Vtrum sit orandum pro omnibus.

D. Thom. art. 7. & 8.

38 Respondeo, Esse orandum pro omnibus, quia nondum sunt in termino, etiam inimicis nostris. ratio est, quia omnibus salutem desiderare, & quantum commodè possumus, procurare debemus: ergo etiam à Deo petere. confirmatur ex Apostolo 1. ad Timoth. 2. *Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus.* Hoc tamen non ita intelligendum, quasi orare debeamus vt absolute omnes salui fiant, & nemo damnetur; hoc enim frustra & stultè oraretur; nam constat ex Scripturis contrarium euenturum. deinde nemo potest orare quod non potest sperare; hoc autem sperari non potest; nam spes supponit fidem vel opinionem, fieri posse vt res eueniat: nemo enim sperat aliquid, quod certò nouit non euenturum. Potest tamen id affectu simplici & inefficaci optari. Alio igitur sensu orandum pro omnibus. Primò, Quia nemo ab orationibus communibus excludendus; vt si quis sic oret, Dimitte nobis debita nostra, præterquam Ioanni vel Petro: Libera nos à malo, excepto hoc vel illo: hoc enim est contra charitatem: vnde est præ-

38

Quomodo orandum pro omnibus.

præcepti hoc modo pro omnibus orare. Nec obstant imprecationes quæ habentur in Scripturis, vt Psal. 68. *Deleantur de libro uiuentium, & cum iustis non scribantur.* & 108. multa similes habentur, & alibi frequenter. hæ enim vel prophetice intelligendæ sunt, vt sint prædictiones, non imprecationes: vel in illis significatur conformatio voluntatis cum decreto iustitiæ diuinæ circa damnationem impiorum. vide D. Thom. art. 8.

Secundò, Quia nullus est in toto genere humano, pro quo laudabile non sit speciatim orare. etsi enim in genere constet plurimos non saluandos, tamen id de nemine constat in particulari: unde de nemine quamdiu uiuit desperandum. quo fit vt etiam pro inimicis orandum sit, precando illis non quidem temporalia, vt honores, opes, uitam; (quæ sæpè rogare possumus ipsis adimi, si per ea noceant, vt multis Scripturæ exemplis constat;) sed quæ ad salutem pertineant æternam. Nemo tamen ex præcepto tenetur orare in particulari pro inimico, nisi in extrema vel graui necessitate eius spiritali, quando præter orationem non se offert aliud remedium. tunc enim si aliqua probabilis spes sit per orationem subueniendi, tenemur. secus si moraliter spes sit nulla, tenemur tamen ab orationibus communibus eos non excludere.

39 Tertiò, Quia orandus Deus pro omnibus in genere, vt omnes illuminet & ad salutem perducat, quantum ratio diuinæ prouidentia patitur. sicut enim Deus secundùm certum prouidentia modum, quantum in se, uult omnes homines saluos fieri, nemine excepto, idque etiam secundùm illam prouidentia mensuram procurat; & Christus est mediator omnium, qui seipsum dedit redemptionem pro omnibus, exclusio nemine: ita nos etiam omnium salutem optare, & pro omnibus orare debemus; uidelicet vt neminem excludamus, & omnibus quantum statuta diuinæ prouidentia fert mensura, salutis auxilia conferri rogemus. Et si enim fieri nequeat vt secundùm illam prouidentia rationem omnes simul salui fiant, hominum prauitate supposita; tamen multò plures, quàm re ipsa saluentur, facillè salutem consequi possunt. Itaque vt quamplurimi ex omnibus saluentur, rogandum est, & hoc sensu orandum pro omnibus. Non tamen est præcepti vt sic pro omnibus ores; præterquam in liturgia, de qua Apostolus loco notato loquitur, testibus Chrylосто, Theophyl. Oecumen.

40 Dixi orandum pro omnibus, qui nondum sunt in termino, tam uiuus quam defunctis; quia hi omnes interdum auxilio egent, & spes est nostris orationibus iuuandos vt ad terminum perueniant: ceteri vel non egent, vt beati, pro quibus si quis oraret, indicaret eos beatos non esse: unde illis iniuriam faceret, iuxta illud uulgatum, *Iniuriam facit martyri, qui orat pro martyre;* quod intellige de eo, qui iudicio Ecclesiæ martyr habetur. Vel spes non est fore iuuandos, vt damnati. Idem dicendum si de aliquo constaret ipsum reprobum esse; non enim possemus pro illius salute vel perseverantia rogare; vt inuauat D. Augustinus lib. de corrept. & gratia cap. 15. quia spes non est illum adiutum iri.

Cetera quæ hic dici possent, vide apud D. Thomam artic. 7. & 8.

DVBITATIO VIII.

Utrum forma precandi, quæ Hora canonicæ uocatur, sit utilis & retinenda in Ecclesia.

Horas canonicas uocamus eas preces & laudes diuinas, quæ ex præscripto Canonum Ecclesiasticorum in Ecclesia certis horis diu noctuque canuntur. eadè uocantur *Officium Ecclesiasticum*, quia Ecclesiasticorum munus est illas recitare.

Hæretici igitur huius temporis hanc formam reiciunt tamquam inutilem, sed ratione nulla; solo Ecclesiæ Romanæ odio, & cæco furore concitati. Idem olim fecerunt Waldenses, dicti Pauperes de Lugduno, teste Aenea Siluio de Bohemorum c. 35. & Wiclef, teste Thoma Waldensi tomo 3. cap. 21.

Sed fide tenendum est, hanc formam precandi esse piam & salutarem, ac proinde in Ecclesia retinendam. Probatum primò, Quia iam inde ab exordio Ecclesiæ semper fuit aliqua publica precandi & laudandi Deum forma, quæ etsi non fuerit ita completa & in ordinem digesta, vt posterioribus sæculis; tamen seruabat eandem ferè temporum distinctionem, & constabat iisdem partibus principalibus. Clemens lib. 8. constit. Apostolicarum c. 34. inter traditiones Apostolicas, Episcopo & Clero seruandas, refert hanc: *Precationes facite mane, hora tertia, ac sexta, & nona, & uespere, atque ad galli cantum. Mane gratias agentes, quod illuminari nos, nocte sublata & reddita die. Tertia, quod eà hora Pilatus iudicium aduersus Dominum pronuntiauerit. Sexta, quod eà hora in crucem actus sit. Nona, quod tum omnia mota & tremefacta sint, Domino crucifixo, quia horreuerit audaciam impiorum Iudeorum, & contumeliam Domini ferre non possent. Uespere, quod noctem dederit ad requiescendum à diurnis laboribus. Ad galli cantum, quod eà hora nuntiet aduentum dicit ad faciendum opera lucis.* Vbi notanda ratio, quæ in singulis horis dicendis est spectanda, uide Franciscum Turrianum in hunc locum. Hieronymus epist. 27. *Mane, hora tertia, sexta, nona, uespere, noctis medio, per ordinem Psalmorum cantabant.* loquitur de Monasterio Paulæ. Cassianus lib. 2. & 3. de Institut. cenobiorum multa habet de canonico psallendi modo per distinctas horas, ostenditque per totum Orientem & Occidentem in usu fuisse. Eiusdem consuetudinis meminit Basilius interrogat. 37. in regulis fusiùs disputatis. Beda in cap. 18. Luca, explicans quomodo oportet semper orare, sic ait: *Dicendum eum semper orare, qui canonicis horis quotidie iuxta ritum Ecclesiasticæ traditionis, psalmodijs precibusque consuetis Dominum rogare & laudare non desistit; & hoc esse, quod Psalmista dicebat, Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.*

Secundò Probatum, Quia hæc forma precandi nihil continet quod non sit summè pium & salutarem. continet enim omnes Psalmos, quibus nihil potest esse diuinius, vt qui dictati sunt à Spiritu sancto, & contineant breuiter omnia Scripturæ mysteria per modum laudis, vt ait Dionysius lib. de Eccles. hierar. cap. 3. p. 3. Deinde, Selectissima quæque totius ueteris & noui Testamenti. Tertiò, Selecta Patrum documenta. Quartò, Præcipua

Certam prouidentiam mensuram adhibet Deus ad homines saluandos.

41 Hora canonice.

Esse piam precandi formam.

Ratio singularum horarum ex D. Clemente.

42 Quid contineat Breuiarium.